

Конкурентні переваги промислового сектора економіки України: регіональний вимір : монографія / наук. ред. С. О. Іщук ; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». – Львів, 2018. – С. 4–5.

Незважаючи на уповільнення промислового розвитку в Україні внаслідок впливу багатьох чинників, промисловість залишається провідним видом економічної діяльності. Запровадження зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом (ЄС), з одного боку, мало позитивний вплив на динамічний розвиток зовнішньої торгівлі, а з іншого – посилило конкуренцію між європейською та українською промисловістю як важливою ланкою процесу формування товарного експорту. За таких економічних умов актуалізується необхідність розширення присутності продукції вітчизняних товаровиробників на світових ринках. Це, своєю чергою, вимагає підвищення їх конкурентності до рівня держав-членів ЄС.

Для визначення конкурентоспроможності промислового сектора економіки розроблено методологічний підхід, який дозволяє системно оцінити спеціалізацію промисловості (за видами промислової діяльності і переробних виробництв), а також її внутрішню і зовнішню ефективність. На основі цього інструментарію проведено порівняльний аналіз структурних переваг промисловості України і держав-членів ЄС за показниками частки промисловості у: випуску економіки, валовій доданій вартості (ВДВ) економіки, експорті ВДВ, а також за показником ефективності (частки ВДВ у випуску промисловості). Аналогічний аналіз здійснено у розрізі видів промислової діяльності (добувної промисловості і розроблення кар'єрів; переробної промисловості; постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; водопостачання, каналізації, поводження з відходами). Окрім того, проведено рейтингову оцінку структури та ефективності переробної промисловості України і держав-членів ЄС у розрізі 16-ти виробництв за відносними та абсолютними показниками.

За результатами діагностики структурних трансформацій у промисловому секторі регіонів України визначено рівень індустріальності їх економіки та промислову спеціалізацію. Проведено аналіз структури ВДВ, створеної вітчизняною промисловістю на макро- і мезорівнях. Побудовано матрицю рангів областей за значеннями ключових структурних показників. Здійснено комплексну оцінку ефективності функціонування промисловості регіонів України з урахуванням структури їх переробної промисловості та динаміки її змін. На основі вивчення досвіду Польщі у проведенні структурної перебудови промисловості обґрунтовано умови та напрямки оптимізації промислового сектора національної економіки (за видами промислової діяльності) з метою переходу від сировинного типу економіки до інноваційного. За допомогою розроблених економіко-математичних моделей побудовано оптимізовані структури випуску промисловості України та її регіонів за критеріями підвищення рівня дохідності та технологічності виробництв. Розроблено схему комплексної оптимізації структури промислового сектора економіки України, яка передбачає модернізацію

основного капіталу, зниження собівартості продукції і удосконалення структури ВДВ у розрізі її елементів. Запропоновано низку організаційно-економічних механізмів, реалізація яких сприятиме підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників в умовах глобалізації світових економічних процесів.